

LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO KOOPERATYVŲ ASOCIACIJA „KOOPERACIJOS KELIAS“

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2026-03-16 Nr. 26/03/16-03

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO

Lietuvos žemės ūkio kooperatyvų asociacija „Kooperacijos kelias“ (toliau- Asociacija), išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 pirmojo skirsnio ir 8¹, 10, 16, 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. 26-2808 (toliau- Projektas) teikia šias pastabas ir siūlymus.

1) Projekto 3¹ straipsnio 2 dalies 2 punkte įtvirtinta nuostata, siejanti kooperatinės bendrovės apyvartą su jos nariais su pelno (nuostolių) ataskaitoje nurodytomis metinėmis pardavimo pajamomis, nėra pakankamai tiksli ir objektyviai pritaikoma. Pelno (nuostolių) ataskaitoje pateikiamos tik bendros pardavimo pajamos, tačiau joje nėra išskiriama pajamų dalis, gauta iš sandorių su kooperatinės bendrovės nariais, todėl remiantis šiuo rodikliu nėra galimybės nustatyti kooperatinės bendrovės apyvartos su nariais dalies. Taip pat toks kriterijus neatspindi kooperatinės bendrovės veiklos specifikos, kadangi kooperatyvo veikla apima ne tik pardavimą, bet ir produkcijos supirkimą iš narių bei prekių ir paslaugų teikimą nariams. Atsižvelgiant į tai, siūlome **Projekto 3¹ straipsnio 2 dalies 2 punktą** išdėstyti taip: „iš narių supirktų produktų ir nariams parduotų prekių bei suteiktų paslaugų vertė <...> supirktų produktų arba visų parduotų prekių bei suteiktų paslaugų vertės“.

2) Projekto 3¹ straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytas reikalavimas, kad kooperatinės bendrovės apyvarta su jos nariais sudarytų daugiau kaip 50 procentų, nėra pakankamas siekiant užtikrinti, kad kooperatinė bendrovė faktiškai vykdytų veiklą savo narių interesais ir laikytųsi kooperacijos principų. Atsižvelgiant į kooperatinės bendrovės veiklos tikslą – organizuoti narių produkcijos realizavimą ir (ar) aprūpinti narius prekėmis bei paslaugomis – didžioji dalis kooperatyvo veiklos turėtų būti vykdoma su jo nariais. Siekiant aiškiau užtikrinti, kad kooperatinė bendrovė iš esmės veikia savo narių naudai, tikslinga nustatyti aukštesnį apyvartos su nariais rodiklį. Atsižvelgiant į tai, siūlome **Projekto 3¹ straipsnio 2 dalies 2 punktą** išdėstyti taip: „iš kooperatinės bendrovės narių supirktų produktų ir nariams parduotų prekių bei suteiktų paslaugų vertė yra didesnė kaip 80 procentų visų kooperatinės bendrovės supirktų produktų arba visų parduotų prekių bei suteiktų paslaugų vertės.“

3) Siūlome patikslinti Projekto 3¹ straipsnio 2 dalies 2 punktą, nustatant aukštesnį kooperatinės bendrovės veiklos su jos nariais reikalavimą. Siūlome numatyti, kad **ne mažiau kaip 80 procentų kooperatinės bendrovės metinių pardavimo pajamų sudarytų kooperatinės bendrovės apyvarta su jos nariais**, atitinkamai pakeičiant šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytą 50 procentų ribą. Kooperacijos esmė – narių ekonominių interesų tenkinimas per bendrą veiklą, todėl kooperatinės bendrovės veikla pirmiausia turi būti orientuota į jos narius. Projekte siūlomas 50 procentų rodiklis yra pernelyg žemas ir sudaro prielaidas situacijai, kai reikšminga kooperatyvo veiklos dalis gali būti vykdoma su ne nariais. Tokiu atveju kooperatinė bendrovė iš esmės gali veikti panašiai kaip įprasta komercinė įmonė, o ne kaip kooperatyvas. Laikytina, kad padidinus šį rodiklį iki 80 procentų būtų aiškiau įtvirtintas kooperatyvo veiklos orientavimas į jo narius, sustiprintas kooperacijos modelis bei sudarytos prielaidos tikslingiau ir efektyviau naudoti valstybės ir Europos Sąjungos paramą, skirtą žemės ūkio kooperacijos plėtrai.

4) Taip pat siūlome papildyti Projekto 3¹ straipsnio 2 dalį nuostata, nustatančia kooperatinės bendrovės narių susietumo ribojimą, numatant, kad **susiję asmenys negali sudaryti daugiau kaip 40 procentų visų kooperatinės bendrovės narių**. Asociacijos narių požiūriu, toks reguliavimas būtinas atsižvelgiant į praktikoje pasitaikančias situacijas, kai kooperatinės bendrovės formaliai atitinka įstatyme nustatytus minimalaus narių skaičiaus reikalavimus, tačiau faktiškai jas sudaro

Lietuvos žemės ūkio kooperatyvų asociacija „Kooperacijos Kelias“

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
juridinių asmenų registre
Kodas 135634944
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva

Tel. +370 616 44930
Faks. +370 37 400 350
El. paštas koopkelias@zur.lt

<http://www.koopkelias.lt>
A.S. LT487300010002265112
AB Swedbank
banko kodas 73000

tarpusavyje susiję asmenys, dažniausiai vienos šeimos nariai ar tarpusavyje susiję ūkiai. Tokiais atvejais vienas ūkio subjektas dirbtinai išskaidomas į kelis atskirus subjektus, kurie tampa kooperatinės bendrovės nariais, taip formaliai sukuriant įspūdį, kad kooperatyvas vienija daugiau savarankiškų ūkio subjektų, nei yra iš tikrųjų. Tokia praktika neatitinka kooperacijos principų – savanoriško ir atviro dalyvavimo, narių demokratinės kontrolės bei realaus ekonominio bendradarbiavimo – ir sudaro prielaidas kooperatyvo teisine forma naudotis ne pagal jos paskirtį.

Pirmininkas

Jonas Kuzminskas